

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK 1.	
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON	
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2014 -09- 05
PÉLDÁNY:.....	IV.....
MELLÉKLET.....	KÖZTÜK.....
FŐLAJSTROMSZÁM: KEZDŐIRATON	30042/14

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

[redacted] nevű szórakozótársaság elnöke [redacted]

[redacted] ezúton alkotmányjogi panaszt nyújtunk be a 21.K.30.042/2014/15. sz. Fővárosi Munkaügyi és Közigazgatási Bírósági ítélet (bírói döntés) ellen az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv. (Abtv.) 27. §-a alapján. Az Abtv. 52. § (1) bekezdésének megfelelően kérem, hogy a T. Alkotmánybíróság hivatkozott Fővárosi Munkaügyi és Közigazgatási Bírósági ítélet alaptörvény-ellenességét állapítsa meg és az ítéletet semmisítse meg.

Az Alkotmánybíróságról szóló törvény 52. §-a értelmében kiemeljük, hogy határozott kérelmünk a bírósági döntés megsemmisítésre és az eljárás megszüntetésére irányul. (Amennyiben T. Alkotmánybíróság ehhez szükségesnek találja, kérjük, semmisítse meg a bírósági ítélet alapjául szolgáló EBH/545/13/2013. sz. EBH-határozatot is az Abtv. 43. § (4) bekezdés alapján!) Tehát lényegében csupán arra, hogy minden változatlan maradjon, és ne kelljen beléptetési gyakorlatunkon változtatni.

II. Másodlagos indítványként kérjük, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) alapján állapítsa meg a 2003. évi CXXV. törvény (Ebtv.) 5. §. b) pontjának alaptörvény-ellenességét, amely mely lehetővé teszi, hogy az EBH polgári jogi jogviszonyokba is beleavatkozhat, a hatályos jogszabályanyag révén úgy, hogy a szerződő fél még csak kedvezményt sem adhat egyes szerződő partnereinek. (Ez még a jogállamiságot és jogbiztonságot is sérti, mert feloldhatatlan ellentét keletkezik a Ptk. diszpozitív rendelkezéseivel.) Ezt arra az esetre kezdeményezzük, amennyiben a T. Alkotmánybíróság ad absurdum nem tartaná alaptörvény-ellenesnek a hivatkozott bírói döntést a tételes jogszabályok alapján, illetve így tartaná orvosolhatónak inkább az alapjogsértést. Az EBH és a bíróság ezen jogszabály alapján járt el ügyünkben, ezért érinti nagyon is közvetlenül az eljárást.

Felvetjük, hogy az ügy kapcsán mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség is fennáll.

A támadott ítélet súlyosan sérti az Alaptörvény II. cikke szerinti emberi méltósághoz való jogot, a vállalkozáshoz való alapjogot (Alaptörvény XII. Cikk), illetve a tulajdonhoz való jogot (Alaptörvény XIII. Cikk), továbbá a nők előnyben, valamint a nők jogát az esélyegyenlőségük védelmére (Alaptörvény XV. cikk (4)-(5) bekezdés).

Sérti az emberi méltósághoz való jogból levezetett cselekvési szabadsághoz és önkitaljesítési szabadsághoz való jogot is. (Erről majd ld. alább!) Ezen alapjogok egyrészt a jogi személyeket is megilletik, másrészt az üzemeltető cég egy családi vállalkozás, a vállalkozók személyével összeforr, tehát lényegében a cég mögött álló természetes személyek alapjogait is sérti a bírósági ítélet.

Ugyanez vonatkozik a támadott jogszabályra is, az alapjogsértés, az alkotmányjogi összefüggés tekintetében. (Annak alkalmazási gyakorlatát is tekintetbe véve, az „elő jog” alapján.) Kérjük a visszamenőleges, egyedi ügyre kiterjedő hatályú megsemmisítést.

kezben-téve

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
11/1584-0/2014	
Érkezett:	2014 SZEPT 17.
Példány:	2
Melléklet:	2x3 + 2 db
Kezelőiroda:	<i>mu</i>

Határidő: A hivatkozott ítélet 2014. július 7. napján került kézbesítésre, az indítványt így – az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott – 60 napos határidőn belül küldöm meg az Alkotmánybírósághoz.

Érintettség: az eljárásban az indítványozó peres fél volt, abban felperesként vett részt

Az Alaptörvény megsértett rendelkezései: Alaptörvény II. cikk, Alaptörvény XII. cikk, Alaptörvény XIII. cikk

Az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, indokolása: A támadott bírói döntés azért sérti az emberi méltósághoz való jogot, mert a saját határozott akaratunk ellenére kell cselekednünk, még annak sem adhatunk kedvezményt, akinek akarunk. Ugyanezért sérti vállalkozáshoz való jogunkat is. Tulajdonhoz való jogunk azért csorbul, mert saját tulajdonunk jogszerű hasznosításában akadályoznak, annak ellenére, hogy egy alkotmányos követelményt (t.i. a nők esélyegyenlőségének előmozdítását) igyekeztünk segíteni.

Nyilatkozom, hogy az indítvány, valamint az eljárás során az Alkotmánybírósághoz közfeladatot ellátó szervek, illetve személyek által megküldött vélemény továbbá a szakértői vélemény nyilvánosságra hozatalához *nem járulok hozzá.*

Az alkotmányjogi panasz iránti indítványt az Abtv. 53. § (2) bekezdésének megfelelően – az Alkotmánybírósághoz címezve – az ügyben első fokon eljáró bíróságnál nyújtottam be.

Az Alkotmánybíróság előtti eljárás az Abtv. 54. § (1) bekezdése alapján illetékmentes.

Az Abtv. 29. §-a alapján az alaptörvény-ellenesség a bírói döntést érdemben befolyásolta, mert a bírói döntés (és az azt megelőző EBH-határozat) egyrészt nem vette figyelembe a nők pozitív diszkriminációjának alaptörvényi követelményét, továbbá rosszul értelmezte a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, valamint a szubszumálás során eltekintett a vállalkozáshoz és tulajdonhoz való alapjog alkalmazásától. Továbbá az ítélet túlzottan kiterjesztően értelmezte a panaszos (azaz a szórakozóhely látogatójának) emberi méltósághoz való jogát, ugyanakkor egyáltalán nem vette figyelembe a mi (azaz a vállalkozók) méltósághoz való jogunkat.

A bíróság maga is utalt (csak ellenkező előjellel) a diszkrimináció tilalmára, a többi hivatkozott alapjogokra viszont nem. Mint indokolásunkból majd egyértelművé válik alább, ezen alapjogok figyelembe vétele merőben más megvilágításba helyezi az ügyet. Tehát éppen az alapjogok kérdése befolyásolta (volna) érdemben az ügyet.

Az alkotmányjogi probléma alapvető jelentőségű. Egyrészt, mert hasonló gyakorlatot követő szórakozóhelyek tucatjait érintheti, ezért társadalmi léptékű. Másrészt, mert egy rendkívül jelentős alkotmányelméleti kérdés tisztázásának eszköze, az alábbiak szerint.

Mi a teendő akkor, ha egy közigazgatási szerv – akár eltérve az Alkotmánybíróság gyakorlatától – meglehetősen elrugaskodott, aktivista (és emellett helytelen) alapjogértelmezést alkalmaz? Az AB elsősorban az alapjogvédelem szerve, de szerve emellett a alkotmányvédelemnek és a jogállamvédelemnek is. *Megengedhető-e jogállamban, hogy létezzen az erre hivatott szakemberekből álló Alkotmánybírósággal párhuzamosan – alacsonyabb szinten – egy önmagát szintén autentikusnak tituláló alapjog-értelmezési fórum?* Tehát ha látszatra talán épp az alapjogvédelem ellen cselekszik az AB, akkor is indokolt a fellépése alkotmányos elvek érvényesítése végett. (Jelen ügyben azonban még egyszerűbb a

helyzet. Hiszen kifejezetten a felperes vállalkozáshoz való jogát és szabad cselekvéshez való jogát védi a Testület. Védi továbbá a hölgyek ezen kérdés tekintetében „szerzett jogát” a szórakozóhelyre való szabad belépéshez.)

Indokolás

A kérdéses szórakozóhelyre a női vendégek ingyenesen, a férfiak egy 1000 Ft-ért váltható, de lefogyasztható belépőjegy megváltásával juthatnak be. Ez az EBH és a bíróság hivatkozott döntései szerint felvetheti a nem szerinti diszkriminációt. Álláspontom szerint ez jelen esetben nem áll fenn. Mindezek tisztázásához az alábbiakat kell rögzítenünk. A férfiak és nők, noha egyenjogúak, de szórakozási szokásaik, társadalmi és anyagi helyzetük alapján nem sorolhatóak be egy homogén összehasonlítási csoportba. Tilalmazott hátrányos megkülönböztetés kizárólag a homogén összehasonlítási csoport elemei között állapítható meg. Szociológiai felmérések alapján evidencia, hogy a nők – akár azonos munkakör betöltése esetén is – kevesebb munkabérből részesülnek mint a nagyjából azonos feladatkört teljesítő férfiak. Ez már önmagában indokolhat esélyegyenlőséget célzó intézkedéseket. Az sem elhanyagolható szempont, hogy az 1000 Ft-os kupon fejében 1000 Ft értékű szolgáltatást nyerhetnek a férfiak. Tekintetbe véve, hogy egy szórakozóhelyen szinte kivétel nélkül fogyasztani szoktak a vendégek, de facto semminemű hátrány nem éri a díjat kifizetőket. Aki esetleg távozni szeretni hamar a szórakozóhelyről, az általa vásárolt árut, például italt magával viheti. (Tehát nem állítható, hogy a férfiak pénzhez vagyis quasi tulajdonhoz való joga sérülne. Legerőltetettebb megközelítésben is legfeljebb az önrendelkezési szabadságuk sérülhet a kötelező fogyasztás miatt, de mivel eleve önrendelkezési szabadságukba tartozik, hogy melyik szórakozóhelyre menjenek, így ez a sérelem sem állapítható meg.) Az ügy elbírálása szempontjából az alábbi, a korábbiakban háttérbe szorított aspektus a legfontosabb. A szórakozóhelyeknek joguk és általában szokásuk is belépődíjat megállapítani. Tehát a főszabályhoz képest legfőbb kivétel az ingyenes bejutás! Következésképp nem arról van szó, hogy a férfiaknak diszkriminatív módon fizetniük kell, hanem hogy mindenki pénzért juthat be, kivétel – speciális okból – a hölgyek. *Ez jelentős különbség, mert aggályként ezek után legfőbb annyi merülhet fel, hogy a nők javára szóló pozitív diszkrimináció azért tilalmazott, mert kifejezetten sérti a férfiak emberi méltóságát. (ld. különösen 9/1990. AB határozat, 16/1991. AB határozat.)* Ez a rendkívüli súlyú feltétel azonban nem teljesül. Egyrészt a fent említett lefogyaszthatóság miatt sem. Másrészt ilyen alapon minden hasonló jellegű udvariassági szabály diszkriminatívnak lenne minősíthető. A szóban forgó árszabási gyakorlat megfelel azon *társadalmi udvariassági normának, miszerint a férfiak gyakran meghívják a hölgyeket.* (Magyarország Alaptörvényének 28. cikke is utal arra, hogy a jogszabályok értelmezésekor figyelembe veendő a társadalmilag elfogadott – nem pedig az egyesek szubjektivitásából levezetett – közérkölcsök. [REDACTED] alkotmánybíró utal arra művében, hogy a férfiak nők felé irányuló udvariassági formái a közérkölcseknek megfelelnek, legfeljebb egyesek szubjektív, kritikai morálja utasítja el azokat. [REDACTED])

Nem elhanyagolható szempont továbbá, hogy az 1000 Ft – jöllehet mindenki számára más a mérce – a jelenlegi vendéglátási árviszonyok tekintetében olyan összeg, hogy semmiképpen

nem minősíthetjük aránytalan mértékűnek. (Ami pedig a meghívás szokását illeti, az 1000 Ft az úgymond „szokásos mértékű ajándék” nagyságrendjét nem haladja meg.) Igen nehéz meghúzni a határt, az eset többi körülménye alapján álláspontom szerint akkor sem állapíthatnánk meg az Alaptörvény megsértését, de aggály legföljebb egy sokakat ellehetetlenítő, mondjuk 10 000 Ft-os fizetési kötelezettség esetében merülhetne föl. Az EBH sajátos módon még saját indokolásában is szerepeltette – de figyelembe pont nem vette – a hatályos joganyag ismertetéseképp, hogy Magyarország Alaptörvénye a következők szerint rendelkezik. A XV. cikk (5) bekezdése kimondja, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket. *Ebből tehát kifejezetten tevőleges állami beavatkozás, a nőket pozitívan diszkrimináló intézkedésrendszer és jogalkotás kötelezettsége vezethető le. Jelen ügyben pedig arról van szó, hogy egy magánjogi jogalany (jogi személy) önmaga tesz lépéseket az esélyegyenlőség érdekében, az állam pedig nemhogy ezt segítené, hanem – az EBH révén – kifejezetten megakadályozza.* Az EBH tehát saját indokolásában világít rá az önellentmondásra, mivel az Alaptörvényt sértve kimondottan gátolja a pozitív diszkrimináció megvalósulását. (A bíróság elfogadta az általunk támadott érvrendszer.) Ha pedig egy népes család megy szórakozni, úgy a kérdéses kedvezmény már számottevő segítséget jelent az egész család számára, mert a női rokonok fizetési mentesülése nem elhanyagolható összeg sokak számára a jelenlegi gazdasági helyzetben.

Az ügy iratai kapcsán rá kell mutatnunk arra, hogy a bejelentő álláspontjától eltérően a nők kedvezményére egy alapvető joguk, nevezetesen az emberi méltósághoz való jogból és a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogából levezethető szórakozáshoz való joguk elősegítése érdekében került sor. Az Ebktv. 11. §-a tekintetében megemlítendő, hogy a jelen ügy tárgyát képező kedvezmény a fentiek szerint **nem jelent feltétlen előnyt a nőknek**, továbbá nem sérti a férfiak alapvető jogát sem. Így a pozitív diszkrimináció megengedett. (Az „ingyenes szórakozáshoz való jog” ugyanis nem létező alapjog.) *A szórakozóhelyre történő bejutás gyorsítása talán önmagában nem tenné megalapozottá a pozitív diszkriminációt, azonban járulékos érvként figyelembe veendő, ugyanis az adott jogviszonnyal összefüggő, ésszerű indoka van.* (v.ö.: Ebktv. 7. § (2) bekezdés.)

Az Alkotmányíróság korábbi döntéseire nem lehet precedensként hivatkozni. Ha azonban arra utalunk, hogy a jogi alaptanként oktatottak szerint a jognak 4 rétege van (szövegréteg, bírói jogréteg, a jogdogmatika rétege, az alkotmányos alapjogok rétege), akkor a régi AB határozatokat esetleg a jogdogmatika rétege részeként lehet napjainkban figyelembe venni. Egyes számottevő alkotmányjogászok, különösen az emberi méltóság tekintetében igen aktivista Alkotmánybírósághoz (ld. (8/1990. AB határozat, 23/1990. AB határozat) képest a messze nem annyira híve az alapjogok kiterjesztő értelmezésének. Ezen felfogást valló szerint az AB túlzottan kitérítette a diszkrimináció tilalmát, az Alkotmány (és az Alaptörvény) szerint a csupán alapjogokra vonatkozó tilalmat – az emberi méltósággal összefüggésben – az egész jogrendszerre kiterjesztve. Ezen jogi iskola szerint különösen a pozitív diszkrimináció, és ráadásul különösen annak magánjogi relációban való alkalmazása teljességgel elfogadhatatlan.

Másik szemszögből megközelítve: a „láthatatlan Alkotmány” tételének hívei is koherens, saját belső összefüggéssel rendelkező, feszes logikára épülő, nagyon gazdag érvrendszerrel bíró nézeteket vallanak. E felfogás pedig azért nem fogadhatja el a támadott bírósági (és EBH) döntést, mert az semmibe veszi a vállalkozó cselekvési és önrendelkezési szabadságát, személyisége kibontakoztatásának jogát.

Tehát mindegyik számottevő – és önmagában tiszteletre méltó – alkotmányjogász irányszat szemszögéből nézve is tarthatatlan az ezúton támadott ítélet (és határozat).

Fokozottan fel kell hívni a figyelmet, hogy kifejezetten a hagyományra hivatkozik éppen a férfiak és nők megkülönböztetése tekintetében a honvédelmi kötelezettségekről szóló 46/1994. AB határozat! (A sorkatonai kötelezettség tehertétele vonatkozásában a különbségtétel össze sem hasonlítható egy „belépési kupon” tehertételéhez!) A történeti jogértelmezés pedig Alaptörvény kifejezett rendelkezései szerint még indokoltabb, mint a régi Alkotmány rendszerében.

A férfiakkal szembeni diszkrimináció volt kifejezetten a tárgya a 7/1998. AB határozatnak, illetve a 32/1997. AB határozatnak. Az elsőben a szövönőknek járó nyugdíjkedvezményt kiterjesztették a szövőkre is, a második esetben a felnevelt gyermekek számától függő korkedvezményes nyugdíjjogosultság tekintetében megszüntették a férfiakra vonatkozó megszorító (egyedül nevel) feltételt. Mindkét határozat alapjog tekintetében fennálló, teljes különbségtételt számolt fel, jelentősen elhatárolhatóan jelen eset elrugaskodott bírói és hatósági szemléletétől. Tegyük hozzá, az új Alaptörvény a korábbi Alkotmánynál is konkrétan és határozottabban teszi lehetővé a nők javára szóló pozitív diszkriminációt.

A 9/1990. AB határozat mondta ki először, hogy a pozitív diszkrimináció valamely fontos társadalmi cél érdekében megengedhető, ekképp a formális jogegyenlőség adott esetben háttérbe szorulhat a materiális jogegyenlőség javára.

Sérti-e a vizsgálat tárgyává tett üzletpolitika a férfiak emberi méltóságához való jogát? Ez fel sem vetődhet. A férfiakat „sújtó” magasabb követelményszint indoka épp a férfiakhoz fűződő magasabb társadalmi elvárás, tehát épp a férfiúi tekintély, vagyis a férfiak emberi méltóságának tisztelete. (A legkiterjesztőbb értelmezés szerint is legföljebb akkor sérthetné a beléptetés ilyenén rendszere az emberi méltóságot, ha a különbségtétel közlése sértő, megalázó módon történne.)

De facto, gyakorlati szempontból sem éri hátrány az árszabási gyakorlat miatt a férfiakat a nőkhöz képest.

1. Egyrészt lehetséges ugyanis, hogy a hölgyek is eleve költenek és fogyasztanak. *Ezért nincs feltétlen előny!* Tehát a belépéskor fizetendő összeg hiányában is fizetnek bent a szórakozóhelyen.

2. Másrészt az udvariasság jegyében lehet, hogy férfiak meghívják a hölgyeket. Ebben az esetben a férfiak 1000 Ft-os kuponja szinte biztos, hogy „felemésződik”, ennyit a „belépési összeg” hiányában is gyakorlatilag garantáltan kifizetnének a mai árviszonyok közepette.

Nagyon veszélyes vizekre eveznénk, ha az EBH határozata hatályban maradna. Ezen felfogása alapján például akár megengedhetetlennek kezdhették tartani a nyugdíjasoknak nyújtott szolgáltatói kedvezményeket. E cinikus szemlélet szerint semmi indoka nem lehet az *idősebbek támogatásának*, hisz a nyugdíjasnak nincs tilalmazva a munkavállalás a nyugdíjas státusza folyamán, így akár magasabb lehet a jövedelme a fiatalokénál. Ennek folytán nem védhető a kedvezményben való részesítésük.

A vitatott rendelkezés ugyanis lehetőséget teremt arra, hogy egy szerv rendkívül kiterjesztő alapjogi jellegű érveléssel beavatkozzon *magánfelek magánjogi jogviszonyaiba*. Ezen szerv ad absurdum – a legmegengedőbb értelmezés szerint is – legföljebb az Alkotmánybíróság

lehetne, jelen esetben pedig egy autonóm államigazgatási szerv egyszemélyi vezetője hozta meg a rendkívül támadható döntést. Arra is utalnunk kell, hogy az alapjogi jellegű beavatkozás az egyes magánfelek jogviszonyaiba kifejezetten kivételes a kontinentális jogállamban, ezért az erre vonatkozó szabályokat megszorítólag kell értelmezni. (Az emberi méltóság alapján történő érvelés pedig az alapjogi jellegű argumentációk legtipikusabb esete.) Tehát a tulajdonosok önrendelkezési szabadságának és a szabad vállalkozás jogának komoly megsértése az ő jogügyleteikbe való beavatkozás, és ennek csak egyértelmű és vitathatatlan esetben lenne helye.

Hol húzzuk meg a határt a személyek (polgári és alkotmányjogi jellegű) cselekvési szabadságát korlátozva? Kinek és mikor tilthatja meg az állam, hogy akár a saját, részben baráti jellegű rendezvényére kit hívhat meg ingyenesen? Költői kérdések, melyek arra világítanak rá, hogy abszurd és ezért is alapjogsértő az EBH értelmezése.

A tulajdonos *rendelkezési jogához* tartozik az, hogy a tulajdonos tetszése szerinti üzletpolitikát folytathat, árszabást alkalmazhat. Mit várna el az EBH jogértelmezése? Hogy senkinek ne kelljen fizetnie a szórakozóhelyen? Ez gyakorlatilag csődbe sodorhatná a céget. Vagy azt, hogy szolgáltató senkit ne engedhessen be ingyen saját üzletébe?? Láthatjuk, hogy mindkét értelmezés abszurd eredményhez vezet. (Argumentum ad absurdum.)

A nemzetközi gyakorlat jogszerűnek tartja a női kvótát, vagyis azt, hogy az adott munkahely munkaerejének meghatározott hányadát mindenképp női jelentkezőkkel töltsék be. (Kifejezetten ösztönözte a tagállamokat a női esélyegyenlőség előmozdítására többek között a már a 76/207/EGK irányelv is.) Ennek célja a hölgyek „helyzetbe hozása”, az esélyegyenlőség előmozdítása. Ha ezt a kérdéses ügyünkkel összevetjük, a következőket állapíthatjuk meg. A női kvóta a munkaerő tekintetében azt eredményezheti, hogy esetlegesen azonos képességű férfi jelentkezők állás nélkül maradnak. A munkajogviszony a jogalany lételeme, emberek életét teheti tönkre a munkanélküliség! És adott esetben még ez is megengedett lehet...*Mit jelent egy megélhetés alapját jelentő álláshoz képest egy 1000 Ft-os fogyasztási kupon?...* (A válasz önmagáért beszél: az 1000 Ft-os kupon megfizetésének elengedése nem olyan előny a nők javára, mely sérti a férfiak emberi méltóságát.)

Felhívjuk nyomatékkal arra is a figyelmet, hogy az alapjogvédelem vonatkozásában meglehetősen aktív és határozott korábbi [REDAKTOR] ugyanezen ügy hozzá való benyújtásakor határozottan megállapította: alapjogsértés nem történt!

Az általunk támadott ítélet önmaga is konkrétan rávilágít saját tarthatatlanságára. Úgy összegzi ugyanis érveit, hogy kimondja: **„Nincs olyan jogszabály, amely megengedi magánjogi jogalanyok számára az előnyben részesítést, erre a felperes jogot nem alapíthatott...”** (11.o.) *Ez a főleg polgári jogászok számára megdöbbentő mondat elvárná, hogy minden egyes szerződés, minden egyes vállalkozói aktus, jognyilatkozat kifejezett jogszabályi felhatalmazáson alapuljon?* Az ítélet felfogása mintha nem venne tudomást a diszpozitivitás elvéről. A polgári jog ugyanis nem szabályozza a közigazgatási joghoz hasonló részletességgel a jogviszonyokat. Ad absurdum megvan a felhatalmazás: a tulajdonos rendelkezési joga. [REDAKTOR]

[REDAKTOR] alkotmánybíró „A dologi jog vázlata” című művét még jócskán a régi Ptk. alapján írta, ennek ellenére dogmatikáját tekintve még mindig a legmértékadóbb mű e tárgykörben. E könyv 93. oldala szerint is a tulajdonos rendelkezési joga olyan részjogosítvány, mely kimeríthetetlen tartalommal bír, ebben realizálódik a tulajdonjog teljessége. Nem mondja ki a

Ptk., hogy a tulajdonosa rendelkezési jogi kapcsán folytathat-e ilyen vagy olyan üzletpolitikát, adhat-e kedvezményeket, megállapíthat-e egyedi konstrukciókat stb...Ezek mind a diszpozitivitásból fakadnak. Az ítélet durván beavatkozik a polgári jogi jogviszonyokba. Az új Ptk. sem szabályozza ilyen részletességgel a jogviszonyokat. Például a tulajdonos rendelkezhet tulajdona felett, ennek alapján kedvezményeket adhat, a vállalkozó egyedi megállapodásokat köthet, kedvezményes árszabást alkalmazhat, premizálhat célcsoportokat.

Az ítélet továbbá utal arra, hogy alkotmányos szempontokat nem vehet figyelembe. (10. oldal) Ez a felfogás nem vesz tudomást az új Alaptörvényről, melynek 28. cikke értelmében a bíróságok a jogszabályokat kifejezetten az Alaptörvénnyel való összhangban értelmezik.

Emellett tegyük hozzá, rendkívül fontos, hogy ugyanezen cikk értelmében a jogszabályokat elsősorban azok céljával összhangban kell értelmezni. Az ezen ügyben hivatkozott jogszabályok célja az volt, hogy az állam ne sérthesse meg a tág értelemben vett közszolgáltatások vonatkozásában az alapjogokat, nem pedig az, hogy kitágított, alapjogi jellegű szubjektív argumentációval magánfelek jogviszonyaiba avatkozzanak bele.

Csupán járulékos érvként adjuk elő, hogy mivel az eljárás során mellőzték a tanúbizonyítást, a bíróság és a hatóság meg sem győződhetett az árszabási gyakorlat indokoltságáról és esetleges „sértő mivoltáról”. Tévesen hivatkozik vissza az ítélet a felperes érvelésére, mely szerint a bejutás gyorsítási „üzletpolitikai érdek.” Az érdek (ti. a gyorsítás) itt ugyanis főképp a bejutni szándékozó vendégeké.

Felvetődött a felperesi védekezésben, hogy a különbségtétel (t.i. nők teljesen ingyenes bejutása) *a hölgyeket segíti hátrányos helyzetük miatt, ugyanis korábban a férfiak sokszor testi erejüket kihasználva, könyökölve, lökdösődve nyomultak a nők elé a bejáratnál.* Az EBH szerint az új rendszer sem segíti megfelelően a bejutást. Ezen érveléssel azt szegezzük szembe, hogy:

1. Erről (indítványunk ellenére) tanúmeghallgatásokkal meg sem próbált objektíven tájékozódni a hatóság,
2. Azt nem is állítottuk, hogy ez már önmagában mindenre megoldás, de a korábbi gyakorlathoz képest sokkal kulturáltabbá tette a szórakozóhelyre történő belépést.

Miből is egyértelmű a felperes álláspontjának igazságtartalma? Az abszolút és feltétlen különbségtétel az volna, ha (kuponról eltekintve) a szórakozóhelyen a benti italárak eltérőek lennének férfiak és nők számára! Vagy pedig az, ha a belépési kupon egy „öncélú teher” volna a férfiakat sújtva, úgy, hogy nem lehetne lefogyasztani az árát!

A jogrendszer és a jogágak relációjából közelítve, a pozitív diszkrimináció kategóriája nehezen értelmezhető polgári jogi jognyilatkozatok tekintetében. Büntetőjogban eleve kizárt a diszkrimináció. A közigazgatási jog főszabály szerint szigorúan meghatározza a személyek cselekvési lehetőségeit, ekképp a megkülönböztetés szintén nehezen képzelhető el. Amennyiben az állam – polgári/gazdasági jogi relevanciával – dotációban részesít egyes jogalanyokat, szintén aggályos lehet a pozitív diszkrimináció is. Az állami pénzek elköltését szigorú szabályok rendezik, de tudvalevő, hogy meghatározott feltételekkel még eme szektorban is van helye pozitív diszkriminációnak. Azonban ismét csak arra kell rávilágítanunk, hogy magánszemélyek, polgári jogi jogviszonyaikban – a diszpozitivitás jegyében – tetszés szerint cselekednek, és rendkívül különös lenne, ha a (főleg pozitív) különbségtétel is tilalmazott lenne számukra. Egy vállalkozó nem tehet különbséget? Nem köthet egyedi megállapodásokat? Nem próbálhat ki különböző megoldásokat a rentabilitás szempontjából? (Az pedig, hogy nem egyes személyeknek, hanem egy csoport tekintetében tesz különbséget, éppen a kiszámíthatóságot növeli, tehát nem aggályos.)

(A legerugaszkodottabb bírósági/hatósági jogértelmezés mellett is alá tudjuk támasztani igazunkat. Ad absurdum, hogy ha a panaszost alapjogi sérelem érte is volna is egy csekély mértékben, a szabad árszabás megtiltása sokkal jobban sértené a tulajdonos cselekvési szabadságát. A panaszosnak ez az ügy csak egy alkalmi szórakozásról szól, a tulajdonosnak viszont a létéről. Elképzelhető ugyanis, hogy megváltoztatott feltételekkel a szórakozóhely léte kerülne veszélybe.)

Összegezőképpen tehát megállapíthatjuk, hogy a jelenlegi alkotmányjogi előírások és gyakorlat szerint egy szórakozóhely vállalkozási szabadságába tartozó díjmegállapításának ilyen kiterjesztő értelmezésű „állami felülbírlata” semmiképp sem védhető álláspont.

Budapest, 2014. szeptember 4.

